

Sammanträdesdatum

2023-02-16

Plats och tid Bergs konferensrum, Mellerud 2023-02-16
kl. 14.00 – 14.30

Beslutande Jan Öhman (M) ordförande
Lars Nilsson (S) vice ordförande
Kjell Johansson (M)
Carola Qvist (S) tjänstgörande för Bo Thorn (S)
Lars-Inge Fahlén (S) tjänstgörande för Per Normark (V)
Anders Forsdahl (C)
Kerstin Fredriksson (S)
Jörgen Eriksson (KiM)

Övriga deltagande Karl-Erik Segersax (SD) ersättare
Karin Andersson (S) ersättare
Åsa Eliasson (C) ersättare
Dan Gunnardo, förbunds-/miljö-och energichef
Susanne Westin, biträdande miljöchef
Martin Odalgård, miljö- och hälsoskyddsinspektör
Marie Johansson, nämndsekreterare

Utses att justera Jörgen Eriksson

Justeringens tid och plats Direktjustering Paragraf §§ 3 - 4

Underskrifter Sekreterare

.....
Marie Johansson

Ordförande/Delegat

.....
Jan Öhman

Justerande

.....
Jörgen Eriksson

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag
Organ Dalslands miljö-och energinämnd

Sammanträdesdatum 2023-02-16

Datum för uppsättande 2023-02-17 Datum för nedtagande 2023-03-13

Förvaringsplats protokoll Dalslands Miljö- och energikontor, Mellerud

Underskrift

.....
Marie Johansson

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-02-16

DMEN § 3

Dnr 2022/401.LIV

Yttrande över nya föreskrifter – N. Greans vattenskyddsområde (VSO), Bengtsfors kommun

Dalslands miljö- och energinämnds beslut

Dalslands miljö- och energinämnd beslutar att yttra sig enligt följande:

Föreskriftens 9 § om fordonstvätt inom primär och sekundär skyddszon, bör ändras till ett förbud mot användning av avfettnings-, rengörings- och tvättmedel i samband med fordonstvätt.

Paragrafen anses omedelbart justerad.

Ärendebeskrivning

Bengtsfors kommun har tagit fram nya föreskrifter för Greans VSO. Gällande föreskrifter beslutades 1972. Konsultföretaget WSP har av kommunen anlåtats för arbetet med att ta fram nya föreskrifter och samråd med Dalslands miljö- och energikontor (DMEK), Länsstyrelsen, Bengtsfors kommun och WSP har hållits 2022-01-25 samt 2022-02-01. Informationsmöte med boende i området hölls 2022-08-24. Förslag till föreskrifter inkom för yttrande till DMEK 2022-12-01.

Bedömning

Dalslands miljö- och energikontor (DMEK) anser att föreliggande föreskrifter i allt väsentligt uppfyller de krav och försiktighetsmått som bör gälla för skydd av råvatten. Dock anser nämnden att skrivningen om att tillåta fordonstvätt med kallt vatten bör ändras.

DMEK anser att fordonstvätt med användning av avfettnings-, rengörings- och tvättmedel ska vara förbjuden inom primär och sekundär skyddszon. Biltvätt bör företrädesvis ske i speciella anläggningar som finns för detta ändamål.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-02-16

Forts § 3

Att endast tillåta fordonstvätt med kallt vatten lämnar dels utrymme för egna tolkningar och är dels väldigt svårt för myndigheter att kontrollera och beivra. Även om vattnets temperatur kan vara en avgörande faktor för att öka mobiliteten hos i huvudsak hydrofoba kemikalier och orenheter (framförallt petroleumprodukter) och därmed öka risken för kontaminering av råvatten, så kan ändå inte denna risk uteslutas p.g.a. låg vattentemperatur. Vidare kan vattenlösliga ämnen, så som tungmetaller eller polära lösningsmedel, spridas, oaktat vattnets temperatur. DMEK menar att då inga väsentliga samhällsintressen är hotade, är det rimligt att försiktighetsprincipen får råda.

Av kommunens egen ABVA framgår att biltvätt generellt sett är oönskat inom kommunens verksamhetsområden för vatten och avlopp och att då tillåta biltvätt inom vattenskyddsområde riskerar att ge signaler om att denna typ av företeelse är riskfri och inte utgör ett problem.

I och med riksdagens beslut om ändringar och tillägg till bl.a. LAV, *Vägar till hållbara vattentjänster* (Prop. 2021/22:208), så har Naturvårdsverket startat ett arbete om hållbar dagvattenhantering. Det första etappmålet i detta arbete är att alla kommuner senast 2023 integrerat en hållbar dagvattenhantering i sitt arbete med planer. Negativ påverkan från dagvatten kan på sina håll vara en starkt bidragande orsak till försämrad vattenkvalitet och mer fokus har under senare år därför riktats mot dagvattenhantering. DMEK menar att även om fokus i Naturvårdsverkets arbete är inriktat på kommunens arbete med planer, så är den övergripande tanken att hållbar dagvattenhantering ska genomsyra alla berörda delar av kommunen, inte minst VA-huvudmannen, som har det övergripande ansvaret för dagvattenhantering: Den effektivaste åtgärden i fråga om hållbar dagvattenhantering är att förhindra att dagvatten över huvud taget förorenas.

Beredning:

Presidium 2023-02-02

Miljö- och hälsoskyddsinspektörens förslag till beslut

Expedieras:

Bengtsfors Energi AB

Länsstyrelsen Västra Götaland

WSP Sverige AB

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-02-16

DMEN § 4

Dnr 2022/402.LIV

Yttrande över nya föreskrifter – Gustavsfors vattenskyddsområde (VSO), Bengtsfors kommun

Dalslands miljö- och energinämnds beslut

Dalslands miljö- och energinämnd beslutar att yttra sig enligt följande:

Föreliggande förslag till skyddsföreskrifter för Gustavsfors vattenskyddsområde behöver kompletteras med följande föreskrifter:

- Hantering av petroleumprodukter inom vattenskyddsområdets primära zon ska vara förbjuden.
- Det ska vara förbjudet att yrkesmässigt använda bekämpningsmedel inom vattenskyddsområdets primära zon.
- Buffertzonen runt vattendrag ska vara 10 m på var sida om vattendraget.

Paragrafen anses omedelbart justerad.

Ärendebeskrivning

Bengtsfors kommun har tagit fram nya föreskrifter för Gustavsfors VSO. Gällande föreskrifter beslutades 1972. Konsultföretaget WSP har av kommunen anlåtats för arbetet med att ta fram nya föreskrifter och samråd med Dalslands miljö- och energikontor (DMEK), Länsstyrelsen, Bengtsfors kommun och WSP har hållits 2022-01-25 samt 2022-02-01. Informationsmöte med boende i området hölls 2022-08-24. Förslag till föreskrifter inkom för yttrande till DMEK 2022-12-01.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-02-16

Forts § 4

Bedömning

Dalslands miljö- och energikontor (DMEK) anser att föreliggande föreskrifter brister i fråga om vilka regler som gäller inom de buffertzoner som markerats på kartan över vattenskyddsområdet.

På kartan över vattenskyddsområdet (se nedan) markeras vattendrag som mynnar i Västra Silen. Vattendragen utgör en del av vattenskyddsområdet och i kartan anges att en buffertzon om 5 meter gäller från dessa vattendrag. Vidare anges i kartan att skyddszonen runt viken är 10 m. Det finns dock inte några ytterligare begränsningar utöver vad som följer av föreskriftens 1-2 §§, dvs förbud av trafik med motordrivna vattenfarkoster samt förbud för yrkesmässig odling eller lagring av fisk.

Naturtypen kring det vattendrag som kommer söder ifrån och mynnar i vikens södra del, bedöms uteslutande utgöras av skog och den enda möjliga markanvändningen torde sålunda var skogsbruk. Vattendragen som mynnar i vikens västra delar rinner i huvudsak genom skogsområden, men också bebyggd miljö, där markanvändningen i viss utsträckning kan antas utgöras av lantbruk. Både lantbruk och skogsbruk kan påverka vattnets kvalitet i stor omfattning. Lantbrukets påverkan är i huvudsak kväveläckage och - om djurhållande verksamhet - bakteriell påverkan och grumling. Skogsbrukets negativa påverkan på närliggande vattenförekomster kan vara av mycket omfattande art. Dels kan en direkt påverkan ske då brister i fråga om försiktighetsmått vid framförande av skogsmaskiner i och i nära anslutning till vattendrag är vanligt förekommande, och dels påverkas hela det avverkade områdets hydrologi; vattendrag ligger i lågpunkter och både ytlig avrinning och grundvattenrörelser sker mot dessa. Då de avverkade växternas rötter inte längre tar upp vatten och inte - i alla fall inte i samma omfattning som när träden var levande - utgör ett sammanhållande kitt tillsammans med mycorrhiza, påverkas områdets vattenhållande förmåga väsentligt. Både grundvattenrörelser och ytlig avrinning kommer då att ske i större omfattning, vilket påverkar vattenkvaliteten negativt och både nitrat, humusämnen och metylkvicksilver kan frisätts och pH sänkas.

Kalavverkning av skog lämnar döda växtdelar under mark, vilka successivt bryts ner. I IVL (Svenska miljöinstitutets) rapport B2056, *Kväveutlakning från skogsmark vid olika skogsbruksåtgärder*, framgår att kväveutlakning pågår under en period från 3 och upp till 15 år efter att en avverkning genomförts. Förbränning av kol och olja har under århundraden lett till att kvicksilver fallit ner med regn och lagrats upp i mark. Kviksilver kan ombildas av mikroorganismer till metylkvicksilver, som är mycket toxiskt och anrikas i näringskedjan.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-02-16

Forts § 4

Av Skogsstyrelsens rapport 2022-12, *Levande Skogar*, framgår att konventionell föryngringsavverkning har ökat uttransporten av metylkvicksilver från skogsmark till sjöar och vattendrag med 6–30 procent, jämfört med om inga avverkningar hade gjorts. Forskning visar på att skogsavverkning och framför allt dikning av skogsmark bidrar till ökade humushalter i vattnet, vilket bl.a. påverkar råvattnets kvalitet, då det krävs mer flockningskemikalier för att rena det till dricksvattenkvalitet. En ökad produktion och transport av humus kan också leda till en ökad transport av olika tungmetaller, som binds till humusämnena.

Användning av bekämpningsmedel inom skogsbruket – oaktat vattenskyddsområde eller ej - ska även idag anmälas till kommunen i de fall den sammanhängande ytan där bekämpning avses att bedrivas är större än 1000 m². Punktbekämpning av t.ex. barrträdsplantor i fält är inte anmälningspliktig. Plantor kan vara förbehandlade med bekämpningsmedel. Mot bakgrund av den ökande avrinning som sker efter avverkning, så kan det inte uteslutas att ett visst läckage av bekämpningsmedel till närliggande ytvatten kan förekomma. Inom flertalet vattenskyddsområden råder förbud mot yrkesmässig användning av bekämpningsmedel, alternativt ställs krav på ansökan om tillstånd för detta. DMEK menar att en paragraf om förbud av yrkesmässig användning av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområdet ska införas.

I Skogsstyrelsens rapport 2022-12, *Levande Skogar*, som är en utvärdering av miljömålet *Levande skogar*, framgår att ett av de fem viktigaste problemen att lösa för att nå miljömålet, är det om negativ påverkan på skogslandskapets vattendrag. Vidare i rapporten, under stycke 1.2.4.1, pekas grunden till problemet ut: otydliga politiska signaler leder till att myndigheter - framför allt Skogsstyrelsen - är restriktiva med att tillämpa 12 kap 6 § i Miljöbalken, dvs att tillsynsmyndigheten får förelägga den anmälningsskyldige att vidta de åtgärder som behövs för att begränsa eller motverka skada på naturmiljön. Om sådana åtgärder inte är tillräckliga och det är nödvändigt för skyddet av naturmiljön, får myndigheten förbjuda verksamheten. DMEK menar i fråga om skydd av vattentäkter bör denna möjlighet för försiktighetsmått kunna tillämpas för att begränsa risken för negativ påverkan på råvattenkvalitet.

Skogsstyrelsen har tagit fram material för naturhänsyn och försiktighetsmått vid avverkning i närhet till sjöar och vattendrag. Dessa innehåller bl.a. rekommendationer om plockhuggning samt åtgärder som kan vidtas för att minska risken för körskador.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-02-16

Forts § 4

I Skogsstyrelsens uppföljning av miljömålen har det dock visat sig att det vid en tredjedel av avverkningarna mot ytvatten, inte lämnats några skydds-zoner alls.

I flera kommuner, t.ex. Karlstad och Norrköping, ställs krav på anmälan till kommunen för avverkning av skog inom vattenskydds-område. I denna anmälan ställs även frågor om hantering av eventuella bekämpningsmedel som avses att användas inom ramen för skogsbruket. DMEK menar att det, för att kunna säkerställa att erforderliga försiktighetsmått vidtas vid avverkning av skog i nära anslutning till ytvatten, är motiverat att kommunen i skydds-föreskrifterna för vattenskyddsområdet för in en paragraf för att reglera detta.

Utöver negativ påverkan på kemisk vattenkvalitet p.g.a. avverkning och körskador, så hanteras diesel och oljor för skördare och skotare, och DMEK menar att hantering av petroleumprodukter bör regleras i skyddsföreskrifterna. DMEK anser att en paragraf om förbud av hantering av petroleumprodukter inom vattenskyddsområdet ska införas.

Utöver att vidta nödvändiga försiktighetsmått, så är skyddszonens bredd av avgörande betydelse för mildring av negativ påverkan från avverkning av närliggande områden. Av skogsstyrelsens faktablad *Hänsyn till vatten*, framgår att ingen körning med maskiner ska ske närmre än 10 m från vattendraget. Mot bakgrund av att vad som Skogssyrelsen anser vara normal hänsyn vid skogsbruk, påbjuder att inget framförande av maskiner ska ske närmre än 10 meter från vattendrag, samt att skydds-zoner där ingen avverkning sker bör uppgå till mer än 10 meter, menar DMEK att detta bör utgöra ett minimum i fråga om hänsynstagande vid åtgärder inom vatten-skyddsområde. DMEK bedömer därför att buffertzonen borde ökas till 10 meter.

Yrkande:

Jan Öhman (M) yrkar på att följande stryks ur förslaget till beslut:

- Det ska krävas en anmälan till kommunen inför avverkning av skog inom vattenskyddsområdet. Lämpligen bör Dalslands miljö- & energikontor anges som handläggande instans.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-02-16

Forts 5 4

Propositionsordning:

Ordföranden ställer proposition på yrkandet och finner att nämnden beslutar enligt förslaget.

Beredning:

Presidium 2023-02-02

Miljö- och hälsoskyddsinspektörens förslag till beslut

Expedieras:

Bengtsfors Energi AB

Länsstyrelsen Västra Götaland

WSP Sverige AB

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande